

OŠTNÍK

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 402.
Ročník 40.
Září 2011

Pelecyphora aselliformis Ehrenb., in Bot. Zeit. i. 737, (1843).

Z naší činnosti

Na poslední schůzku před prázdninami dne 6.6.2011 mezi nás zavítal vzácný host z Polska, pan Andrzej Wandzik. Naši členové si jej mohou připomenout, když měl u nás před pár lety přednášku o Peru. Tentokrát se vrátil z Mexika, kde byl na začátku letošního roku. Andrzej jel na výlet s českými kaktusáři, kteří do Mexika jezdí pravidelně, tuto expedici vedl známý cestovatel Karel Kracík. Navštívili jsme s přednášejícím známé i méně známé lokality kaktusů a viděli nádherné kytičky. Mexiko to jsou mamilárie, ariokarpusy, lofofory, astrofyt, ferokaktusy, stenokaktusy, echinocereusy, echinokaktusy, telokaktusy, turbinikarpusy a další mexické rarity. Zvláště vynikaly kvetoucí rostliny, které upoutali všechny přítomné. Vše jistila nádherná příroda a zajímavé historky z cesty. Děkujeme za příjemně strávený večer a doufáme, že se zase někdy vyslechneme další přednášku.

Další krádeže kaktusů

Dobrý den, prosím o případnou informaci o nabízených sbírkových kaktusech v kaktusářských kruzích. Dnes mi vykradli na zahradě v Ostravě část sbírky. Pokud by se někdo setkal s nabízenými sbírkovými rostlinami, prosím o informaci na tel. 731 405 299 nebo mail dangruza@seznam.cz. Podle všeho se nejednalo o úplné laiky, ale spíše šli po letitých nebo kvetoucích jednotlivě vybraných rostlinách. Mimo jiné zmizelo pár kusů, ke kterým máme já nebo přítelkyně srdeční vztah, jako *Echinocactus grusonii* velikosti míče, cca 20 a víceletá *Astrophytum asterias*, 2 *myriostigma*, letité *Pseudolobivie* (jedna velikosti menší hlavy), *Echinocereus rigidissimus* var. *rubrispinus* cca 20cm a nádherné *Adenium* s cca 15cm kmenem v průměru. Dále četné jiné kousky. Za případné informace předem děkuji.

Dan Grůza

Obrázky našich členů

***Pelecocyphora aselliformis* Ehrenb.**

Malá vzácná mexická rarita se sekýrkovitými areolami. Nafialovělé květy jsou ozdobou každé sbírky. V poslední době bylo objeveno několik nových lokalit. Vyžaduje plné slunce, propustnou minerální půdu, minimální teplota 10 °C. Mexiko.

***Gymnocalycium spagazzinii* Britton & Rose**

Rostliny jsou poměrně variabilní, ozdobou jsou jejich výrazné trny, které mohou být přilehlé k tělu, ale také divoce trčí. V každém údolí je možno najít jinou nádhernou formu. Vyžaduje světlé a vzdušné umístění, běžný substrát, minimální teplota v zimě okolo 7 °C. Argentina.

***Hildewintera colademononis* Diers & Krahn**

Atraktivní převislý kaktus připomínající chlupaté opičí ocásky byl popsán teprve nedávno v roce 2003 a to hned dvakrát. Název *Hildewintera polonica* byl uveden o něco později, takže je uváděna jako synonymum. Kvetě snadno v průběhu léta, nečiní žádné pěstitelské problémy. Bolívie.

***Oxalis adenophylla* Gillies ex Hook. & Arn.**

Malá rostlina s harmonikovitými listy a poměrně velkými nafialovělými květy. S obtížemi se dá pěstovat na skalce, především v zimě hlízky zahnívají. Vhodné je rostliny na zimu nadkrýt sklem nebo schovat do nevytápěného skleníku. V létě se doporučuje plné slunce nebo mírný polostín. Pocházející z argentinských a chilských And (Patagonie)

***Rhodiola linearifolia* A. Borr.**

Nádherná skalnička, patří do čeledi *Crassulaceae*. Dorůstá 50 - 80 cm výšky, v létě zaujmou výrazné červenooranžové květy. Zimování na suché skalce nečiní potíže. Pochází z okolí řeky Mekong přes Junnan a Sichuan až po soutěsku Hwang-ho, ve výškách kolem 3500 m.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 2 / 2009

Spíše zajímavý než hezký je makrosnímek areoly s trny ***Gymnocalycium spegazzinii*** na titulní straně tohoto čísla KuaSu.

Ani první článek s názvem „Serra Escura, malý kaktusový ráj v brazilské Bahii“ mne nenadchl. Naštěstí výčet v této liduprázdné krajině rostoucích kaktusů provází jejich 11 krásných snímků, včetně pohoří ze světlého až bílého křemene. Však také skalní stěny jsou místy provrtány štolami, které zde zanechali hledači minerálů, hlavně velkých krystalů křemene a ametystu. Zdejší nejpozoruhodnějším kaktusem je podle autora článku ***Arrojadoa marylanae***, jejíž sloupovité tělo se na před větrem chráněných místech tyčí do výšek přes čtyři metry. Podle počtu cefálií, kterými tělo prorůstá, mají tyto rostliny více jak 15 let. Snímky zachycují ještě *Tacinga inamoena*, *Melocactus bahiensis* a *Melocactus ernestii*.

V argentinské provincii Catamarca našli nové, červeně kvetoucí ***Gymnocalycium marianae***, jehož popis a snímky jsou obsahem dalšího článku. Roste v sousedství areálu výskytu *G. baldianum*, kterému se velmi podobá. Obě sobě příbuzná gymná patří do Schützovy skupiny *Ovatisemineum*. *G. marianae* má větší, kulatější tělo o $\varnothing$ až 11 cm, větší počet (13 - 16) ostrých žeber, tuhé a od těla odstávající trny, má početnější a většinou i větší (až 5,5 cm dlouhé) květy. Roste hlavně na skalnatých stěnách, kde se vlaha udrží jen krátce. Za hlavní důvod pro stanovení nového druhu považují autoři popisu (Mario Perea, O. Ferrari, L. Las Penas aj.) jeho odlišný karyotyp od karyotypu *G. baldianum*. [Poznámka: karyotyp je soubor chromosomů zkoumaných buněk, které se u různých druhů liší počtem, velikostí i tvarem]. Jde o náročné mikroskopické vyšetření, u kaktusů jen zřídka prováděné. (9 snímků, tabulka karyotypů a morfologických rozdílů).

Discocactus catingicola (podle místa nálezu v lokalitě Caatinga v brazilském státě Bahia). Má neodnožující, ploše kulaté tělo o $\varnothing$ až 12 cm a výšce 4 cm (bez cefálie). Cefálie má $\varnothing$ 3 - 4 cm, bývá až 2 cm vysoké, skládá se z vlny krémové barvy a z 3 - 4 cm dlouhých žlutých, ve stáří až černých chlupů. Z areol vyrůstají silné, lehce k tělu přihnuté, mečovitě trny, rohovinové barvy s tmavou špičkou, později černající. Střední obvykle chybí, pět krajních jsou až 3 cm dlouhé. Úzce trubkovitý květ o $\varnothing$ 4 cm, je 5,5 cm dlouhý, má masité, špátlovitě plátky, zevně nahnědlé až olivové barvy, vnitřně čistě bílé. Oblast výskytu tohoto druhu je mimořádně rozsáhlá, roste na písčitéch substrátech ve výškách 500 - 650 m n.m. Dobře se množí výsevem, již několikadenní semenáčky se mají roubovat. Potřebují hodně světla, od března do září bohatší závlaku, zimovat při 10, lépe při 15 °C. Patří ke zvláště teplomilným druhům, již krátké podchlazení vede k úhynu. Druh je ohrožen vyhubením, protože ve většině oblastí se v místech jeho výskytu začala ve velkém pěstovat sója a nověji i rostliny sloužící k výrobě bionafty. (2 snímky)

Bromelia araujo (podle jména zoologa univerzity v brazilském São Luis). Tělo v podobě na zemi rostoucí růžice, cca 25 cm vysoké o $\varnothing$ až 80 cm, má cibulovitý, do země ponořený kmínek, z nějž vyrůstá cca 27 kožovitě tuhých, zelených listů. Na jejich okrajích jsou drápotivé, žluté, později červenohnědé zoubky, na špičce listů je trn. Krátký květní stonek vyrůstá ze středu růžice, nese modrofialové květy se 3 - 4 korunními lístky. Roste na písčinych půdách ve státě Maranhão mezi stromy a keři, ale též na volném prostranství. Může být pěstována mezi kaktusy, v zimě však nesmí teplota klesnout pod 12 °C. Množí se semeny a podzemními

výhony - stolony. Ve sbírce upoutá zvláště barvou svých květů, podobnou květům hořců. (Dva snímky).

Peter Momberger si umanul, že najde lokality ***Astrophytum capricorne* var. *niveum*** a ***var. crassispinum***, které byly už dlouho považované za ztracené. V roce 1977 podnikl prvou cestu do Mexika, které pak navštívil ještě mnohokrát. Za hlavní stan zvolil ve státě Coahuila městečko Bolson v Cuatro Cienegas de Carranza. Venustiano Carranza byl revolucionář a pozdější mexický prezident, který se ukrýval v místních bažinách (= cienegas). „Bolson“ je ze španělského „bolsa“ = taška, pytel. Název městečka vystihuje bažinatou oblast v údolí, obklopeném kolem dokola horami, z nichž stékající voda nemá kam odtékat. Půda a horské svahy mají vysoký obsah sádrovce promíseného s pískem, místy se tvoří sádrovcové přesypy. Postupně nacházel řadu lokalit, kde rostly nejrůznější formy hledaných astrofyt. Jejich vzhled víc méně odpovídal popisům, ale byla řada odchylek v barvě a charakteru trnů, ve tvaru a postavení žeber, velikosti a barvě květů atd. Nudální a polonudální formy nebyly vzácností, podobně jako rozdílný počet a zbarvení vloček na pokožce. Na sedmi snímcích dokumentuje pro potěchu všech milovníků astrofyt své nálezy.

Spíše jako kuriozity mi připadají dva články. V jednom hledá autor pravý název ***Echeveria duwei***, protože žádná echeverie s takovým jménem není nikde uvedena. Nakonec usoudil, že asi pěstuje zdařilou hybridu, která má aspoň velké, žluté květy. Druhý příspěvek se zmiňuje o stavbě velkého vosího hnízda, obepínajícího v podobě krezlíku silný článek zeleného echinocereusu. Není to právě milá situace pro každého návštěvníka skleníku.

Seriál „Doporučené kaktusy a sukulenty“ zobrazuje a píše o: ***Marginatocereus marginatus*** (velmi zdobný cereus až 1,5 m vysoký, původem z Mexika. Vyžaduje výživný ale propustný substrát, chladné zimování (6 - 12 °C) a od listopadu do března sucho. Při zimování v pokoji co 3 - 4 týdny lehce zalít a co nejvíce světla. Semenáčky rychle rostou); ***Echinocereus grusonii*** (na mexických stanovištích je téměř vyhubený, semenáče i dospělé kusy nabízejí supermarketu. Neví se, zda bělotrnné formy jsou přírodní varietou, či byly uměle vyselektovány. Pěstovat ve výživném, propustném substrátu, na slunném místě, v zimě nemá teplota klesnout pod 8 °C a musí mít hodně světla); ***Ferocactus rectispinus*** (semenáče poměrně rychle rostou a brzy mají intenzivně zbarvené, dlouhé trny. Substrát má být lehce kyselý a velmi výživný. Na ústí nektarových žlázek se často uchytí jinak neškodné černě (různé houby), které lze v létě odstranit častým oplachováním s následným vyschnutím. Bez něj hrozí napadení plísněmi); ***Rhipsalis burchellii*** (epifyticky roste v deštných pralesích Brazílie. Hlavní dobu květu má v listopadu a prosinci, teplota ve skleníku či pokoji nemá klesnout pod 10 °C. Daří se v humózní ale propustné půdě, v závěsných nádobách, umístěných během léta v polostínu. Substrát nesmí úplně vyschnout. Má bílé, 1,5 cm dlouhé květy zvonkovitého tvaru); ***Duvalia parviflora*** (nízké, zelené výhony jsou kuželovité až kulaté, z části uložené v půdě, na níž také leží asi 1 cm velké květy se žlutým vnitřním diskem korony. Pochází z Jižní Afriky, daří se v minerálním substrátu, který při zimování (okolo 10 °C) nemá zcela vyschnout, v době vegetace pravidelně zalévat a hnojit, polostín. Množí se odnožemi); ***Echeveria purpusorum*** (mexický druh s výrazně tečkovanými listy, tvoří růžice o Ø 8 - 10 cm. Na slunci se listy krásně barví. Květní stonek je až 20 cm vysoký, květy tvaru pohárku jsou asi 12 mm velké, dole růžové, nahoře šarlatové se žlutými špičkami. Vegetační přestávka je od listopadu do března. V suché půdě může pak stát na verandě, kde je 6 - 12 °C).

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♣ V roce 1930 napsal jeden ze starých kaktusářů, major Franz Wittek z Českých Budějovic, příspěvek do časopisu DKG „Monatsschrift“ (předchůdce KuaS) o klíčivosti semen kaktusů. „Představme si, že jsme v Mexiku. Celý měsíc nemilosrdně praží tropické slunce na zem, která je neuvěřitelně rozpálená. Podle měření Kuppera může vnitřní teplota kaktusů stoupnout až na 65 °C aniž by je horko poškodilo. Podle Roedera je třeba k vykvetení a k dobrému růstu *Echinocereus pectinatus* var. *rigidissimus* teplot až přes 53 °C“. Nevím, nakolik se vám ty údaje zdají v ěrohodné, neměli-li tito botanici jiné teploměry než které užíváme dnes, nebo zda je z horka nestihl amok. Pravdou je, že vyšší teplota, než je v našich sbírkách obvyklá, podporuje v době vegetace růst a květoschopnost některých teplomilných druhů kaktusů.

MUDr. Vladimír Plesník

Recenze

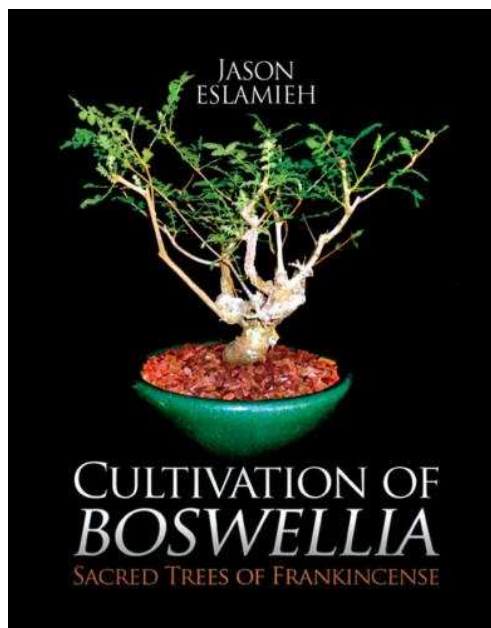
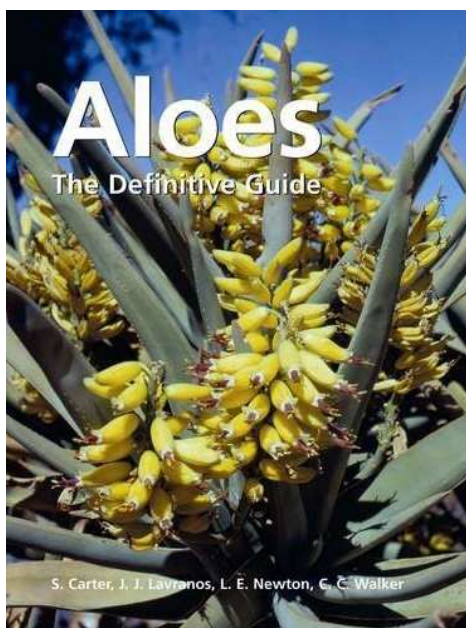
S. Carter, J.J.Lavranos, L.E.Newton, C.C.Walker: Aloes. The Definitive Guide

Vydal: Kew Publishing, GB, 2011, tvrdá vazba bez přebalu, 267x198 mm, anglicky, 720 stran, více než 1700 barevných fotografií a 10 nákresů, ISBN 9781842464397, cena: 2490 Kč, zdroj v ČR: www.cactus.cz.

Dlouho očekávanou novinkou je souhrnné kompendium, které sami autoři pojmenovali „definitivním průvodcem“ a které lze jedním slovem označit jako excelentní. Přestože se v posledních letech objevilo několik publikací, které se zabývají aloemi rostoucími v jednotlivých státech či botanických oblastech, ucelené dílo tady od vydání padesát let staré monografie G.W. Reynoldse chybělo.

Kvalitu a preciznost zpracování knihy zaručují čtyři světově známá jména: Susan Carter –výzkumná pracovnice BZ Kew, Len Newton – profesor botaniky z Kenyatta University v Nairobi, John Lavranos – terénní botanik a objevitel mnoha druhů a Colin Walker – editor Bradleya a lektor Open University. Úvodní kapitoly přibližují celý rod, vymezují výskyt aloí, zabývají se využitím, ekologií i pěstováním. Obsáhlé jsou rovněž kapitoly seznamující čtenáře s historií objevů a popisů druhů, kdy lze nalézt ucelené a rozsáhlé informace o významných badatelích, jejichž jména jsou úzce spjata s terénním výzkumem aloí. Čtenář se tedy dozví podstatné informace o Millerovi, Allionim, Bruceem, Forsskalovi, Curtisovi, Haworthovi, Schimperovi, Barberové, Bakerovi, Ruspolim, Schonlandovi, Reynoldsovi, Rauhovi a mnoha dalších. Následují kapitoly nejpodstatnější a nejrozsáhlejší, ve kterých je zpracováno všech 519 v současnosti akceptovaných druhů, tedy 561 taxonů včetně poddruhů a variet. Všechny taxony jsou rozděleny do deseti skupin na základě velikosti (od malých přes hlízu tvořící po stromové), tvaru květů a kmínku. Každá skupina aloí je hrubě definována a následuje klíč k určování rostlin spadajících právě do uvedené skupiny. Následuje popis rostlin s fotografiemi a doplňující informace jako výskyt typu či vztah k nejbližším příbuzným druhům.

Knihu lze jednoznačně doporučit všem pěstitelům sukulentních rostlin, botanickým nadšencům, ale i školkařům, výzkumným pracovníkům, knihovnám, botanikům hobbistům i ochranářům a pracovníkům CITES.

Jason Eslamieh: Cultivation of Boswellia

Vydal: A Books Mind, USA, 2011, měkká vazba bez přebalu, 242x190 mm, anglicky, 196 stran, 239 barevných fotografií, ISBN 978-0-98-28-751-1-7, cena: 650 Kč, zdroj v ČR: www.palkowitschia.cz.

Monografie zaměřené na individuální skupiny rostlin nebo jednotlivé rody patří mezi odbornou částí pěstitelů sukulentních rostlin k vyhledávaným položkám, a to zejména, pokud na dané téma nebylo delší dobu nic napsáno. Proto také kniha o rostlinách *Boswellia* (čeleď *Burseraceae*) vzbudila na knižním trhu patřičný zájem. Souhrnně by se dalo říci, že se jedná o kompletní příručku pro pěstování, množení a šlechtění těchto rostlin s doplňkovými informacemi o získávání a využití pryskyřic těchto prazvláštních, ale pěkných dřevin. Kompilace se zabývá všemi devatenácti uznávanými taxony, jejich výskytem, křížením i využitím.

Publikace je rozdělena do pěti základních celků. První kapitoly seznamují čtenáře s historií rodu a využitím jednotlivých druhů jako zdroje pryskyřic. Následují poznámky k pěstování ve skleníkových podmínkách získané na základě studia přirozeného výskytu boswelií. Samostatné kapitoly jsou věnovány sprašování, závlaze, přesazování, ochraně před škůdci i vegetativnímu množení. Druhá část knihy je věnována aranžování rostlin v pěstebních nádobách. Třetí sekce knihy čtenářům podrobně představuje všechny platné druhy s fotografickou dokumentací rostlin v přírodě i ve skleníku, snímky jednotlivých detailů borky, listů či květů. Další kapitoly jsou věnovány trendům (a důvodům) v hybridizaci. Poslední část knihy je věnována historickému i komerčnímu získávání pryskyřice, jejímu zpracování a použití.

Publikace sice na první pohled (na první prolistování) působí uceleným dojmem, ale druhý pohled prozradí poměrně zásadní nedostatky. Nejzávažnější „mínus“ je kvalita fotografií. Těžko říct, zda jejich nízkou kvalitou zapříčinil autor, grafik nebo tiskárna, každopádně při současných možnostech tiskařské techniky je jakost snímků v recenzované knize tristní. Dále v knize zcela postrádám seznam použitých literárních zdrojů. A v neposlední řadě ze v textu vyskytují překlepy i faktografické chyby ... Je tedy na zvážení každého, zda tuto publikaci chce.

Roman Štarha

Zájezd do polských sbírek 2011

Předpověď počasí na sobotu nebyla vůbec příznivá. Když jsme se s frýdeckými kaktusáři setkali a vítali na parkovišti bývalého DK Vítkovice bylo počasí na chvíli zapomenuto. Ale ani další zpráva nepatřila mezi pozitivní. Náš předseda Lumír Král nemůže z rodinných důvodů odjet. Na parkovišti nám předal do opatrování milého hosta, Jardu Procházku z Brna a vrátil se domů. Po otázce Olina Klímka, jestli jsme všichni, se autobus rozjel k polské hranici směr Wodzislaw a Gliwice. Zde nás, na parkovišti obchodního centra Auchan, očekával jako průvodce pro tento den, dobře známý pan Andrzej Wandzik. Při pohledu na oblohu bylo jasné, že se meteorologové nezmýlili a bez deštníku se neobejdeme. Z Gliwic jsme se rozjeli směrem k Lodži, kde nás ve městě Belchatów očekával další dobrý známý, kaktusář a cestovatel Grzegorz Matuszewski. Jeho sbírka je umístěna na dvou místech. Větší část je umístěna ve foliovniku na dvoře jeho firmy se sanitární technikou, zbytek má v malém skleničku u rodinného domu. Popisovat jeho sbírku by znamenalo popsat mnoho papíru. Tak jen stručně. Sbíрка je nabitá zajímavými rostlinami mexických i jihoamerických druhů včetně novinek. Je na co se dívat a obdivovat. Belchatów byl nejsevernějším bodem naší cesty a odtud jsme se vraceli zpět k jihu.

Manželé Víchovi ve sbírce u Grzegorza Matuszewského (foto Jaroslav Procházka)

Naším dalším cílem bylo zahradnictví Viktora Moroze v Czenstochowé. I na naše poměry obrovský skleník na první pohled sliboval velkou sbírku, ale její stav mně osobně dost zklamal. Syn zemřelého majitele na údržbu rostlin zjevně nestačí. Řada rostlin zřejmě jeho péči v nejbližších letech nepřežije. Nicméně velkým překvapením pro mě byl y dost zdevastované, ale stále vitální, tmavě otrněné rostliny *Notocactus* (podr. *Eriocactus*) *nigrispinus*. Kde se v této sbírce vzaly, když

je v Evropě téměř nevidíte, mi není jasné. Původ rostlin jsem se ovšem nedozvěděl, ale tři z nich jsem pro sebe získal. Z Czenstochowé jsme se přesunuli dále do sbírky pana Mieczysława Pytlaka v městečku Piekary Slazkie. Oproti předchozí sbírce zde už byla na rostlinách vidět péče, kterou jim majitel dává. Zmoklý den prozářil pan Pytlak demižonkem červeného vína, které viditelně mnohé z nás potěšilo. V hustém dešti jsme ještě týž den dorazili na zahradu Eugeniusze Skurowského v Chorzówě, kterého mnozí znají jen pod jménem Geňa. Své kaktusy má umístěny ve vyvýšených pařeništích pod fólií. Ve sbírce najdete všehochuť rostlin, já jsem byl překvapen jak dobře vypadají rhipsalisy, volně pěstované v korunách stromů. Zde označil Geňa za původce úspěchu svoji manželku. Prohlídkou této sbírky jsme sobotní program ukončili a náš průvodce nás doprovodil do hotelu Jantor v Katovicích. Ubytování i večere byly dobré a i přes únavu se na některých pokojích diskutovalo dlouho do noci.

Známí kaktusáři Olin Klímek z Frýdku-Místku a Jindřich Pospíšil z Ostravy (foto Jaroslav Procházka)

Druhý den ráno jsme se probudili do slunečného dne. Po snídani jsme odjeli do Bialsko Biala, kde nás očekával průvodce pro nedělní program, pan Josef Paluch. Prvním kaktusářem, jehož sbírku jsme navštívili byl Henryk Zamarski v Jaworze u Bialsko Biala. Kaktusářskou všehochuť pěstuje ve fóliovnících, mně na první pohled upoutala skupina epifytních kaktusů, které se v kaktusových sbírkách téměř neobjevují. V Jaworze není pan Zamarski jediným kaktusářem, sbírku zde má i Piotr Tyrna. V jeho sbírce najdete celou řadu zajímavých rostlin, sulkorebutie, pediokaktusy, eriokaktusy, ariokarpusy, astrofyt. Co ale zaujme na první pohled jsou sklerokaktusy, které pan Tyrna viditelně „umí“. Dospělé rostliny jsou skutečně chloubou pěstitele a množství roubovanců i pravokořenných semenáčů svědčí o tom, že sbírka se dále rozvíjí. Však to také někteří koupěchtiví účastníci zájezdu ocenili a některé přebytky se stěhovaly přes hranici. Další sbírkou, či spíše sbírečkou, kterou jsme navštívili, byla sbírka našeho průvodce Josefa Palucha. Malý skleníček má v

„nájmu“ na zahradě svého bratra v Bialsko Biala. Pan Paluch mně, jako skalního notofila, potěšil asi patnácti kusy běžných notokaktusů. Ze sbírek, které jsme navštívili to asi byla druhově největší kolekce notokaktusů, kterou jsem v Polsku viděl. Aby to ale nevyznělo jako vtip, musím podotknout, že ani u nás počty notokaktusů ve sbírkách nejsou o moc větší. Ze zahrady Paluchových jsme se přesunuli na zahradu, kde stojí „Chatka u Dziadka“ a menší fóliovník, kde kaktusy pěstuje další Piotr, tentokrát Schubert. Opět se jednalo o sbírku dobře pěstovaných rostlin bez viditelné specializace. Bylo vidět, že pan Schubert svou sbírku rozšiřuje i výsevy. Mnohé zaujaly i výsevy „masožravek“. Šíře zájmů pana Schuberta byla patrná i z dalších rostlin jeho zahrady. Poslední zastávkou v Bialsko Biala byla kolekce Boguslawa Pyszky. Opět se jednalo o nevelikou sbírku v malém foliovniku. Kaktusy mi zde připadaly tak trochu „do počtu“. Podstatnou část sbírky tvoří sukulenty, především lithopsy, které pan Pyszka pěstuje v balkonovém skleníčku. Jedná se o jeho výsevy a bylo vidět, že se zde rostlinám dobře daří. Trochu mi vadilo málo přehledné označení rostlin, ale majitel se v rostlinách dokázal orientovat, což je podstatné.

Několik pohledů do sbírky Miloše Stanii v Č. Těšíně, kaktusy jsou prostě všude (foto Jaroslav Vích)

Návštěvou sbírky pana Pyszky se náš program návštěvy polských sbírek naplnil. Rozloučili jsme se s pozorným a milým průvodcem Josefem Paluchem a po kratším zastavení u supermarketu, kde se udělaly poslední nákupy, jsme se z Bialsko Biala vydali do Českého Těšína, kde nás očekával, většinou z nás známý, pan Miloš Stania. Popisovat jeho sbírku by zabralo určitě několik dalších stránek. Pokud šéfredaktor zařadí pár fotek z jeho sbírky k tomuto článku, budou si čtenáři moci udělat představu, co jsme viděli.

Co dodat závěrem? Především poděkování našim průvodcům, pánům A. Wandzikowi a J. Paluchovi, a dále všem, kteří se podíleli na dobré náladě po celou sobotu i neděli.

Pro Ostník napsal Jaroslav Vích

Výstava kaktusů

Jako každoročně, i letos proběhla klubová výstava kaktusů a ostatních sukulentů. Akce se konala 1. - 3. 6. 2011 v Domě přírodovědců v Ostravě – Porubě. I přes výraznou propagaci jsme zaznamenali rapidní úbytek návštěvníků, kdy za tři dny naši hlavní klubovou akci navštívilo pouze 380 malých i velkých návštěvníků. Plocha výstavních stolů byla oproti předchozímu roku opět větší, a to 25 m² a prodejní část se rovněž zvětšila a 15 m² bylo hustě zaplněno plnými bedýnkami rostlin. Výstava byla zaměřena zejména na kaktusy a ve výstavní části byly zastoupeny listnaté sukulenty jen pár kusy aloí, litopsů, fikusů, operkulikárií, pachypodií či adenií. Celkem bylo vystavováno více jak 700 dospělých rostlin. Z kaktusů byly nejpočetněji zastoupeny rody *Mammillaria*, *Gymnocalycium*, *Coryphantha*, *Rebutia*, *Parodia* aj. Nechyběly ani kvetoucí astrofyta, sulkorebucie, či stenocactusy. V prodejní části bylo nabízeno množství běžných i raritních druhů. Ceny semenáčků byly od 15 Kč/kus a prodejní škála končila nabídkou 25 letých melokaktusů s cefálií nebo vzrostlými ferokaktusy. K prodeji bylo nabízeno také pár ostatních listnatých sukulentů jako aloe, adenia, pachypodia či havorcie.

Roman Štarha

Ve chvílích volna se služba usadila jak holubi na bidle,
zleva: Josef Achrer, Jan Miketa, Ota Ostravský, Josef Martiník, Bedřich Lichý,
Jindřich Pospíšil a Miloš Poratzký. (foto KL)

Každoroční host na výstavě pan Walter Sýkora s Josefem Achrerem a MUDr. Vladimírem Plesníkem

Na výstavu přijeli hosté ze Slovenska, jedním z nich byl pan Karol Novotný z Rožumberoku (foto KL)

Pobeskydí 2011

Tradičně poslední víkend v červnu 24.-26.6.2011 proběhlo na Srdci Beskyd v Čeladné setkání kaktusářů pod názvem POBESKYDÍ 2011. Setkání si získalo svou pověst a přijíždí zde spoustu známých kaktusářských osobností. Letos přijelo asi o 20 osob více než loni. Už v pátek večer díky sponzorům teklo pivo proudem. V sobotu dopoledne proběhla v prostorách vestibulu burza rostlin, literatury apod. Hlavní program však byly sobotní přednášky. Dopoledne začal s promítáním Karel Kracík o zajímavých kaktusech z Mexika, následoval vzácný host z Německa pan Hartmut Kellner, který představil své hybridy rodu *Echinopsis*, dopolední cyklus přednášek zakončil Jaroslav Procházka, který hovořil o okruhu *G. bruchii*. Odpoledne ve 14. hodin zahájil přednášky náš známý pěstitel z Holandska pan Ludwig Bercht, který si vzal pod hledáček okruh jižní *Weingartia*, a další rostliny rostoucí v této oblasti. Dále pokračoval Josef Odehnal se svými zážitky z cesty po Austrálii, Andrzej Wandzik představil další kaktusy z Mexika, o letošní cestě v Brazílii, ale hlavně o notokaktusech ze státu Paraná přednášel Jaroslav Vích, závěrečnou přednášku představil Lumír Král, který hovořil o nádherné přírodě a rostlinách Patagonie, kde byl opět v roce 2010. Večerní posezení se protáhlo dlouho do noci. V neděli ráno se účastníci rozjeli do domluvených sbírek a následně domů. Podle ohlasů účastníků mělo setkání i letos úspěch a lze si jen přát, aby to vydrželo i do dalších let.

Lumír Král

Část delegace německých kaktusářů, zleva: pan Rüdiger, Hartmut Kellner, Jürgen Kracht

Setkání notofilů v Lipníku n. Bečvou

Německý specialista na rod *Notocactus* Norbert Gerloff a Jaroslav Vích si předávají informace

Setkání notofilů proběhlo 20.8.2011 v Lipníku n.B. Jelikož to nebylo daleko od Ostravy, tak jsme se domluvili s Jaroslavem Víchem, že se tam zajedeme podívat. Domluvili jsme se, že pojedeme až před polednem, po skončení organizačních záležitostí notosekce. Odpoledne proběhlo několik přednášek, mezi nimi přednášel Jaroslav Vích o své letošní cestě po Brazílii, nemohla chybět přednáška Norberta Gerloffa, který jezdí na naleziště notokaktusů pravidelně a Stanislav Stuchlík představil jednu část o rodu *Notocactus*. Standa je náš významný odborník na tento rod a pojednání zpracoval do několika částí. Hned v září na schůzce si můžeme vyslechnout první část o rodu *Notocactus* na naši schůzce. Na notofilské setkání jezdí jen kolem 20 účastníků a bylo tomu tak i letos. Po skončení přednášek a v neděli se odebrali účastníci do okolních sbírek. V Lipníku a okolí je několik pěkných sbírek, které stojí za shlédnutí. Myslím si, že by nebylo na škodu se do nich podívat při nějakém malém výletu autem. My jsme s Jardou jeli po skončení přednášek domů. Je to příjemné, skoro rodinné setkání, kde si může každý s každým povykládat. Dohodli jsme se, že příští setkání notofilů uspořádáme v Ostravě. Ještě nevíme kde, kdy, apod., ale zajištění místa asi nebude zase takový problém. Až budeme vědět přesný termín, tak rozjedeme zajištění celé akce. Pokud máte návrh nějakého vhodného místa, dejte nám vědět. Bylo by dobré mít vše v jednom, ubytování, stravu i přednáškový sál. Setkání notofilů jsme už v Ostravě kdysi dávno měli, a tak se můžeme těšit na další zajímavou akci v Ostravě. KL

Botanická zahrada Rio de Janeiro

Každý kaktusář který přiletí do Rio de Janeira, by měl navštívit Botanickou zahradu. Tak jsme to udělali i my když jsme přiletěli ráno 21.1.2011 a zjistili, že Jardovi nepřiletěl kufr. Další přílet byl zase příští den ráno a tak jsme se jeli projet po Riu a sehnat na tento den nocleh. Měli jsme štěstí, nocleh sehnali a ještě jsme při hledání narazili na Botanickou zahradu. Hned jsme zastavili a šli se na ni podívat. Já bych řekl, že Rio je jedna velká botanická zahrada. Kvůli stínu je v ulicích vysazeno spoustu pěkných stromů, všude je plno menších parčíků a zajímavé rostliny. Jelikož je tam tropické vedro, rostou tam zajímavé epifyty jako bromélie, rhipsalisy, orchideje, kapradiny a další. Do Botanické zahrady si chodí místní lidé odpočinout do stínu velkých stromů. Příležitostně představím na schůzce přednášku jen o této nádherné Botanické zahradě.

Botanická zahrada v Rio de Janeiro existuje už přes 200 let. Výstavbu BZ v Riu podporoval i portugalský král D. João VI (1767-1826), avšak napoleonské války v Evropě zpozdily založení až do roku 1808. Tématicky byla zahrada zaměřena na palmy. Do první vysazené palmy zvané „Palma mater“, udeřil blesk a zcela ji zničil. Následující palmy byly sázeny do alejí, které se staly symbolem této zahrady. Dokonce náš cestovatel Alberto Vojtěch Frič publikuje obrázek palem z Botanické zahrady v Rio de Janeiro v článku pod názvem „Objevy nových druhů kaktusů“, který vyšel v Praktickém rádci roku 1922 v Milovicích nad Bečvou. Obrázek byl však staršího data, když byl AVF v Riu. Dovolil jsem si tuto alej vyfotit ze stejného místa a srovnat ji, jak vypadá po asi sto letech. U velkých palem až tak velké rozdíly nejsou a obrázky vypadají téměř stejně, však posuďte sami. KL

vlevo: foto A.V.Frič, Praktický rádce 1922

vpravo: foto Lumír Král, Ostník 2011

Informace

--- Na přednášku v říjnu **3.10.** přijede s povídáním o rodu *Mammillaria* pan Miloš Stania z Českého Těšína.

--- V listopadu **7.11.** přijede Jaroslav Procházka a představí nejkrásnější gymna z okruhu *Gymnocalycium spegazzinii*.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním obrázků a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17. hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalova ulice, u zimního stadionu). Přijďte mezi nás.

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@seznam.cz

Nabídka, poptávka

--- Ze zdravotních důvodů prodám sbírku kaktusů – Erich Duxa, Bolatice. Informace u Bedřicha Lichého, na telefoním čísle: 602894373.

Důležité upozornění !!!

--- Mikulášská schůzka se bude opět konat v restauraci Oaza, na konečné zastávce tramvaje Vřesinská, tentokrát v pátek dne **16.12.2011 v 16. hodin**. Zajímavou přednášku o své cestě po Austrálii představí Ing. Odehnal z Brna. Kaktusy sice v Austrálii nerostou, ale za to se zde nachází spousta jiných nádherných rostlin. Další program večera je tradiční bohatá tombola.

Adresy autorů:

Grůza Dan, e-mail: dangruza@seznam.cz

Král Lumír, e-mail: lumir.kral@seznam.cz

MUDr. Plesník Vladimír, e-mail: vplesnik@volny.cz

Štarha Roman, e-mail: starha@tiscali.cz

Vích Jaroslav, e-mail: jaroslav.vich@gmail.com

OBSAH – ZÁŘÍ 2011

Z naší činnosti	98	Výstava kaktusů	106
Další krádeže kaktusů	98	Pobeskydí 2011	108
Obrázky našich členů	98	Setkání notofilů v Lipníku n. Bečvou	109
Z literatury	99	Botanická zahrada Rio de Janeiro	110
Drobničky	101	Informace	111
Recenze	101	Nabídka, poptávka	111
Zájezd do polských sbírek 2011	103	Důležité upozornění !!!	111

OSTNÍK

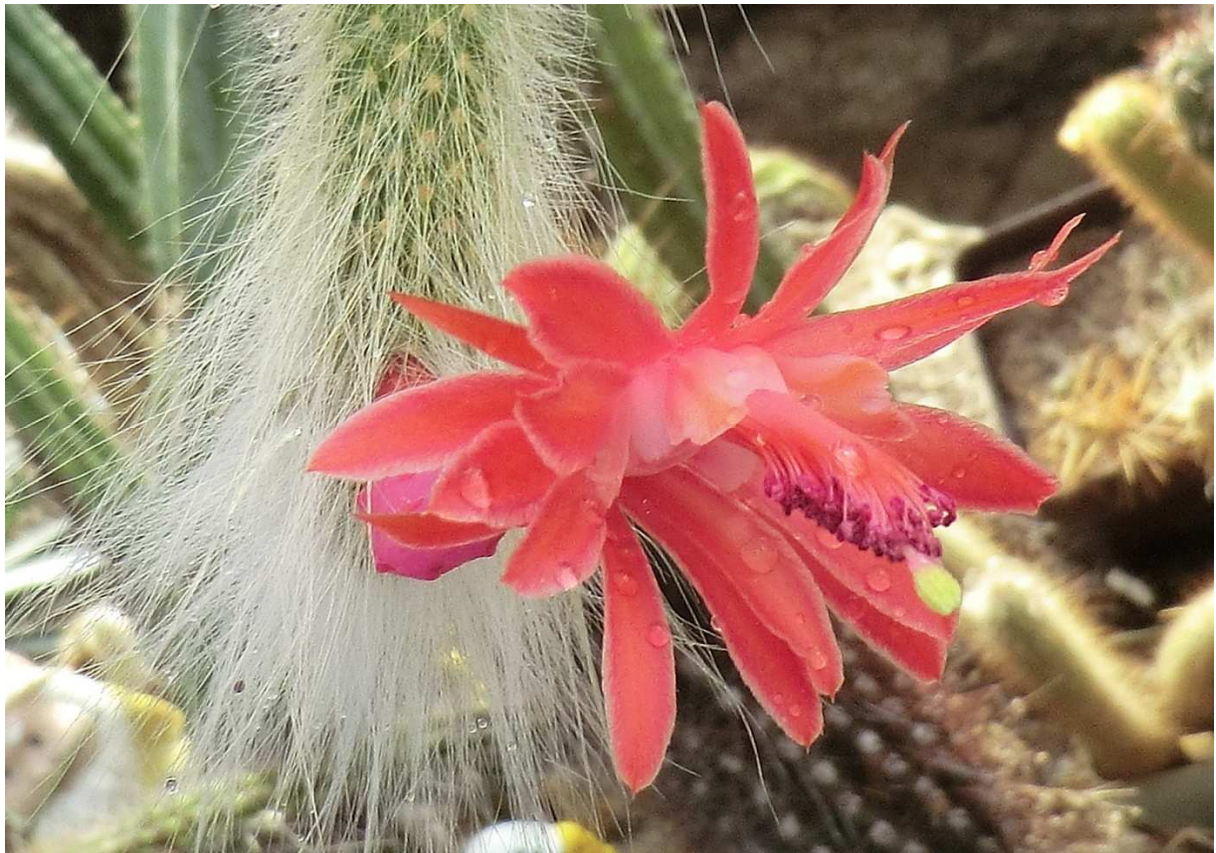
Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, září 2011

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723274571 nebo 605058070.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021

ukázka variability *Gymnocalycium spegazzinii* Britton & Rose

Hildewintera colademononis Diers & Krahn

Sukulentní skalničky vhodné na suchá místa: *Oxalis adenophylla* a *Rhodiola linearifolia*